

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 15. decembra 2017. godine
Br. ref.: RK 1169/17

РЕШЕЊЕ О НЕПРИХВАТЉИВОСТИ

у

slučaju br. KI101/17

Podnositelj

Nesim Cena

Ocena ustavnosti presude AC-I-14-0030 Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju od 27. jula 2017. godine

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Arta Rama-Hajrizi, predsednica
Ivan Čukalović, zamjenik predsednika
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Bekim Sejdiu, sudija
Selvete Gérxhaliu-Krasniqi, sudija
Gresa Caka-Nimani, sudija

Podnositelj zahteva

1. Zahtev je podneo Nesim Cena iz Orahovca (u daljem tekstu: podnositelj zahteva), koga zastupa Ismet Kërçagu advokat iz Orahovca.

Osporena odluka

2. Podnositac zahteva osporava presudu AC-I-14-0030 Žalbenog veća Posebne komore Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju (u daljem tekstu: Žalbeno veće) od 27. jula 2017. godine.

Predmetna stvar

3. Podnositac nije u zahtevu konkretno naveo koja su mu ustavna prava i slobode povređena osporenom presudom Žalbenog veća.

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na članu 113.7 Ustava, članu 47. Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 29. Poslovnika o radu Ustavnog suda (u daljem tekstu: Poslovnik o radu).

Postupak pred Ustavnim sudom

5. Dana 21. avgusta 2017. godine, podnositac je podneo zahtev Ustavnom суду Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
6. Dana 22. avgusta 2017. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Snezhanu Botusharovu za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Altay Suroy (predsedavajući), Arta Rama-Hajrizi i Gresa Caka-Nimani.
7. Dana 28. avgusta 2017. godine, Sud je obavestio podnosioca o registraciji zahteva i kopiju zahteva poslao Žalbenom veću.
8. Dana 23. oktobra 2017. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i iznalo Sudu preporuku o neprihvatljivosti.

Pregled činjenica

9. Podnositac zahteva je imao zasnovan radni odnos u Društvenom preduzeću „Silosi“ (u daljem tekstu: DP „Silosi“).
10. Dana 19. novembra 1991. godine, menadžment DP „Silosi“ doneo je odluku br. 278, kojom je podnosiocu prekinuo radni odnos.
11. Dana 16. novembra 2005. godine, Odbor direktora Kosovske agencije za privatizaciju (u daljem tekstu: Odbor direktora KAP) je doneo odluku da se 17. novembra 2005. godine počne sa postupkom likvidacije DP „Silosi“. U odluci o likvidaciji je navedeno “[...] sve zainteresovane stranke imaju rok da do 26. februara 2006. godine podnesu svoje imovinske zahteve komisiji za likvidaciju DP „Silosi“.
12. Dana 25. januara 2008. godine (posle isteka zakonskog roka), podnositac zahteva je podneo svoj imovinski zahtev Komisiji za likvidaciju DP „Silosi“, uz

obrazloženje: „...da je malo zakasnio sa svojom žalbom zbog toga što nije znao da svoj zahtev treba da podnese Komisiji za likvidaciju“.

13. Dana 14. februara 2013. godine, Organ za likvidaciju Kosovske agencije za privatizaciju (u dalje: Odbor za likvidaciju KAP), doneo je odluku br. PRZOO4-0397, kojom je imovinski zahtev podnosioca odbio kao neosnovan iz razloga “što je podnet izvan vremenskog roka u kome su stranke imale mogućnost da podnesu svoje imovinske zahteve.“
14. Dana 7. marta 2013. godine, podnositelj je podneo žalbu Posebnoj komori Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju (u daljem tekstu: Posebna Komora), protiv odluke br. PRZOO4-0397 Odbora za likvidaciju KAP.
15. Podnositelj je u žalbi između ostalog naveo: „da je zahtev podneo sa zakašnjenjem zbog toga što nije znao da mora da se obrati organima radi naknade neisplaćenih plata.“
16. Dana 31. jula 2013. godine, Organ za likvidaciju KAP je odgovorio na žalbu podnosioca i predložio sudu da odbije žalbu kao neprihvatljivu i neosnovanu uz obrazloženje “da je žalba neosnovana, da je potraživanje zastarelo jer je prijavljeno posle isteka propisanog roka za prijavljivanje potraživanja.“
17. Žalbu podnosioca i odgovor KAP, Posebna komora je prosledila Specijalizovanom veću br. IV Posebne komore Vrhovnog suda Kosova za pitanja koja se odnose na Kosovsku agenciju za privatizaciju (u daljem tekstu Specijalizovano veće) na odlučivanje.
18. Dana 15. januara 2014. godine, Specijalizovano veće donelo je presudu C-IV-13-0102, kojom je žalbu podnosioca odbilo kao neosnovanu, uz obrazloženje:

„Žalilac (podnositelj) ni u žalbi, ali ni u svom odgovoru na naknadno dostavljenu odbranu nije pružio pouzdane dokaze koji bi opravdali njegovo tako dugo kašnjenje sa prijavljivanjem potraživanja Organu za likvidaciju.“

Član 37. stav 4 tačka 4.1 Aneksa Zakona br. 04/L-034 o Kosovskoj agenciji za privatizaciju utvrđuje da potraživanja koja su zastarela prema periodu zastarevanja utvrđenom važećim zakonom i potraživanja koja nisu pravilno i blagovremeno predata sudu koji je nadležan u tom pogledu, odbacuju se i nemaju pravo da učestvuju u bilo kojoj raspodeli od likvidacije.“

19. Dana 7. marta 2014. godine, podnositelj je uložio žalbu Žalbenom veću.
20. Organ za likvidaciju KAP je takođe poslao svoje odgovore Žalbenom veću, gde je između ostalog i navelo „da je rok istekao 26. februara 2006. godine. Prema tome, njegovo potraživanje je bilo neblagovremeno.“

21. Dana 27. jula 2017. godine, Žalbeno veće je donelo presudu AC-I-14-0030 kojom je žalbu podnosioca odbilo kao neosnovanu. U obrazloženju presude stoji:

„Veće je utvrdilo da je likvidacija preduzeća DP „Silosi“ Zrje počelo 17. novembra 2005. godine na osnovu odluke Odbora direktora KAP od 16. novembra 2005. godine. Rok za podnošenje zahteva Komisiji za likvidaciju je istekao 26. februara 2006. godine. Žalilac je svoj zahtev podneo 25. januara 2008. godine, kao što se vidi iz pečata KPA. [...] Na osnovu svega navedenog, Žalbeno veće smatra da se žalba mora odbiti kao neosnovana.“

Navodi podnosioca

22. Podnositelj zahteva navodi da je „*Istina da sam malo zakasnio sa podnošenjem istog zahteva, ali kao što sam izneo u objašnjenje nisam imao nikakvih saznanja o tome da moram da se obratim organu radi potraživanja naknade neisplaćenih plata, a kao drugo, ne čitam štampu, vozač sam i ne bavim se politikom.*“
23. Podnositelj dalje navodi, da je zakonodavac u vezi sa kašnjenjem za slučajeve kao što je njegov predviđao i olakšice, tako da se u članu 380. stavu 2 i članu 193. Zakona o obligacionim odnosima toleriše kašnjenje do pet godina. Ovaj moj zahtev se analogno mora povezati sa ovim članovima.
24. Podnositelj traži od Suda da „*uzme u obzir navode u zahtevu i usvoji isti zahtev kao osnovan, i da mu se izvrši isplata 161 neisplaćenih plata koje dostižu iznos od 80.0498 €.*“

Prihvatljivost zahteva

25. Sud će prvo ispitati da li je zahtev ispunio uslove prihvatljivosti, koji su utvrđeni Ustavom, propisani Zakonom i dalje predviđeni Poslovnikom o radu.
26. U tom smislu, Sud se poziva na stavove 1 i 7, člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava koji propisuju:

*„1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.
(...)
7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.“*

27. Sud u konkretnom slučaju primećuje da podnositelj nije u svom zahtevu naveo koja su mu ustavom zagarantovana prava i slobode povređene odlukama redovnih sudova, iako je članom 48. Zakona [Tačnost podneska], propisano:

„Podnositelj podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnositelj želi da ospori.“

28. Sud se poziva i na član 49. [Rokovi] Zakona, koji propisuje:

“Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnositelj primio sudske odluke.”

29. Sud primećuje da je podnositelj zahteva ovlašćena strana; zahtev je podnet u skladu sa rokovima propisanim u članu 49. Zakona i podnositelj zahteva je iscrpeo sva pravna sredstva.

30. Sud se, dalje, poziva na pravilo 36 (1) (d) i (2) (b) Poslovnika o radu, koje predviđa:

“(1) Sudu je dozvoljeno da rešava zahtev:

[...]

d) ako je zahtev prima facie opravдан ili nije očigledno neosnovan.

“(2) Sudu proglašava zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:

[...]

b) da iznete činjenice ni na koji način ne opravдавaju tvrdnju o kršenju osnovnih prava.“

31. Sud primećuje da se u suštini podnositelj žali na pravičnost sudskega postupka koji se odnosi na odbijanje njegove žalbe vezano za imovinski zahtev koji je on podneo Komisiji za likvidaciju DP „Silosi“.

32. Stoga, Sud će se baviti ispitivanjem zahteva podnosioca pod pravom na pravično suđenje koje je garantovano članom 31 [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] i članom 46 [Zaštita Imovine]Ustava.

33. Što se tiče člana 31 [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava, Sud pre svega podseća na svoju sudsку praksu, gde je utvrdio;

“Po Ustavu nije njegova dužnost da deluje kao apelacioni sud, ili sud četvrtog stepena, u odnosu na odluke donete od strane nižih sudova. Uloga nižih sudova je da tumače zakon i primene odgovarajuća pravila postupka i materijalnog prava (vidi, mutatis mutandis, Garcia Ruiz protiv Španije [GC], br. 30544/96, stav 28., Evropski sud za ljudska prava [ESLjP] 1999-1).

Ustavni sud može samo uzimati u razmatranje da li su dokazi predstavljeni na takav način i da li su postupci uopšteno, sagledani u celosti, sprovedeni na takav način da je podnositelj zahteva imao pravično suđenje (vidi, Presuda Ustavnog suda od 23. juna 2010. god, Slučaj br. KI 40/09, Imer Ibrahim i 48 drugih bivših radnika 3 Energetske korporacije Kosova protiv 49 individualnih presuda Vrhovnog suda Republike Kosovo, stav 66. i 67). (Vidi: Ustavni sud, rešenje o neprihvatljivosti od 18. oktobra 2010. godine, Karfeta protiv Vrhovnog suda, KI 42/09, stavovi 18, 19).“

34. Sud takođe podseća da se u skladu sa članom 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava „osnovna prava i slobode zagarantovane ovim ustavom tumače u saglasnosti sa sudskom odlukom Evropskog suda za ljudska prava.“
35. U tom smislu, Sud ponavlja da je Evropski sud za ljudska prava (u daljem tekstu: ESLjP) utvrdio da je „uloga redovnih sudova da tumače i primenjuju relativna pravila procesnog i materijalnog prava“ (vidi: ESLjP, presuda od 21. januara 1999. godine, *Garcia Ruiz protiv Španije* [VV], br. 30544/96, stav 28).
36. Sud u konkretnom slučaju zapaža da podnositelj kao glavi argument za navodne ustavne povrede navodi činjenicu “da su Sudovi trebali da primene zakonske odredbe člana 380. stav 2 i član 193. Zakona o obligacionim odnosima, koji reguliše drugačije vremenske rokove zastarevanja.”
37. Upravo što se tiče tih navoda podnositelja, Sud podseća na obrazloženje ESLjP u predmetu *Andželković protiv Srbije* (presuda od 9. aprila 2013 godine, broj 1401/08, stav 24).

„Sud na početku podseća da njegov zadatak nije da preduzima ulogu domaćih sudova. Prvenstveno je na domaćim vlastima, posebno sudovima da reše probleme tumačenja domaćeg zakonodavstva (vidi presudu ESLjP Brualla Gómez de la Torre protiv Španije, od 19. decembra 1997. godine, stav 31). U tom slučaju Sud neće postavljati pitanja tumačenja domaćeg prava od strane domaćih sudova, osim u slučajevima očigledne proizvoljnosti (vidi, mutatis mutandis, Adamsons protiv Letonije, broj 3669/03, stav 118., 24. jun 2008. godine), drugim rečima kada uoči da je primena prava od strane domaćih sudova u određenim slučajevima bila očigledno pogrešna ili takva da su izvedeni proizvoljni zaključci i/ili uskraćivanje pravde (vidi, mutatis mutandis, Farbers i Harlanova protiv Litvanije (odluka), broj 57313/00, 6. septembra 2001. godine, i, mada u kontekstu člana 1 Protokola 1, Beyeler protiv Italije [BB], broj 33202/96, stav 108., ESLjP 2000-I).“

38. Na osnovu toga, Sud nalazi da navodi podnositelja o pogrešnoj primeni i nedoslednoj interpretaciji relevantnih zakonskih odredbi, koje su, navodno, počinili, Specijalno veće i Žalbeno veće, pokreću pitanja koja spadaju u delokrug redovnih sudova (zakonitost), a ne u domen Ustavnog suda (ustavnost).
39. Štaviše, Sud nalazi da su Specijalizovano i Žalbeno veće u svojim presudama primenili zakonske odredbe, člana 37. stav 4 tačka 4.1 Aneksa Zakona br. 04/L-034 o Kosovskoj agenciji za privatizaciju, kojima se regulišu upravo vremenski rokovi zastarevanja potraživanja.

„Aneksa Zakona br. 04/L-034 o Kosovskoj agenciji za privatizaciju

Član 37. stav 4 tačka 4.1

[...]

4.1. potraživanja koja su zastarela prema periodu zastarevanja utvrđenom važećim zakonom i potraživanja koja nisu pravilno i blagovremeno predata sudu koji je nadležan u tom pogledu, odbacuju se i nemaju pravo da učestvuju u bilo kojoj raspodeli od likvidacije.”

40. Sud dalje primećuje da je Žalbeno veće u svojoj presudi AC-I-14-0030 odgovorilo i na žalbene navode podnosioca vezano za primenu člana 380. stav 2 i člana 193. Zakona o obligacionim odnosima, i zašto ta zakonska odredba nije primenjena u konkretnom slučaju, a što ovaj Sud nalazi kao zakonski utemeljenom i opravdanom.

“Član 35.3 Aneksa predviđa da organ za likvidaciju može prema vlastitom nahođenju da prihvati dokaz o potraživanju ili interesu koji je podnesen nakon roka za prijavu potraživanja, ako se dokaz o potraživanju ili interesu podnese najkasnije trideset (30) dana od dana isteka roka za prijavu potraživanja. U konkretnom slučaju, žalilac je podneo svoj podnesak oko 23 meseca posle roka. Prema tome, ne može se primeniti član 35.3 Aneksa. S obzirom na to da član 35.3 Aneksa predstavlja specifičniji zakon za navedeno pitanje, član 380.2 Zakona o obligacionim odnosima nije primenljiv.

41. U ovim okolnostima, Sud smatra da ništa u slučaju predstavljenom od strane podnosioca zahteva ne ukazuje da su postupci pred redovnim sudovima bili nepravični ili proizvoljni da bi Ustavni sud došao do zaključka da je srž prava na pravično i nepristrasno suđenje bila povređena ili da su podnosiocu zahteva uskraćene bilo kakve procesne garancije, što bi dovelo do povrede tog prava prema članu 31. Ustava ili člana 6 EKLjP.
42. Dalje, što se tiče povrede člana 46 [Zaštita Imovine] Ustava, Sud na osnovu zaključaka redovnih sudova kao i na osnovu samih navoda podnosioca u zahtevu primećuje, da je podnositelj sam propustio mogućnost da pokuša da ostvari svoja imovinska prava, odnosno da ostvari prava na neisplaćenu zaradu na koju on smatra da ima prava, time što je neblagovremeno podneo svoj imovinski zahtev nadležnim organima, a što su i redovni sudovi zaključili u svojim presudama.
43. Imajući u vidu gore navedeno, Sud smatra da su Specijalizovano i Žalbeno veće dali jasne i precizne argumente kako bi potkrepili sve svoje nalaze i zaključke. Shodno tome, Sud ne može da oceni postupak pred redovnim sudovima kao proizvoljan.
44. Sud smatra da je obaveza podnosioca zahteva da potkrepi svoje ustavne tvrdnje i podnese *prima facie* dokaz koji ukazuje na povredu prava garantovanih Ustavom i EKLjP. Ta ocena je u skladu sa nadležnošću Suda (vidi: slučaj Ustavnog suda br. KI19/14 i KI21/14, podnosioci zahteva: *Tafil Qorri i Mehdi Syla*, od 5. decembra 2013. godine).
45. Međutim, Sud utvrđuje da podnositelj zahteva nije potkreplio svoju tvrdnju niti je pokazao da je došlo do povrede njegovih ustavnih prava.

46. Kao rezime, Sud smatra da podnositac zahteva nije potkrepio svoje tvrdnje niti je podneo bilo koji *prima facie* dokaz koji ukazuje na povredu prava garantovanih Ustavom i EKLjP.
47. Dakle, zahtev je očigledno neosnovan na ustavnim osnovama i treba da se proglaši neprihvatljivim u skladu sa pravilom 36 (1) (d) i (2) (b) Poslovnika o radu.

IZ OVIH RAZLOGA

Ustavni sud Kosova u skladu sa članom 113, stav 7 Ustava, članom 47. Zakona i 36 (1) d) i (2) b) Poslovnika, na sednici odranoj 23. oktobra 2017. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev kao neprihvatljiv;
- II. DA DOSTAVI stranama ovu odluku;
- III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u saglasnosti sa članom 20. stavom 4. Zakona i
- IV. Ova odluka stupa na snagu odmah

Sudija izvestilac

Snezhana Botusharova

Predsednica Ustavnog suda

Arta Rama-Hajrizi